

РЕШЕНИЕ

**№ СП – 9
от 12.11.2020 г.**

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 12.11.2020 г., след като разгледа фактите и обстоятелствата във връзка с Решение № 7612 от 14.12.2018 г. на Административен съд София – град по адм. дело № 11751 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 17112 от 13.12.2019 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 652 по описа за 2019 г., установи следното:

С Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., на основание §17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), е установила нетното специфично производство (НСП) на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ.

„Вентус България“ ЕООД е обжалвало Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 7.11, с която е установено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), в размер на 2 325 kWh, при определена цена – 95,55 лв./MWh, без ДДС, за вятърни електрически централи (ВяЕЦ) с инсталирана мощност над 1 MW. Във връзка с подадената жалба е образувано адм. дело № 11751 по описа за 2015 г. на Административен съд София-град (АССГ), по което е постановено Решение № 7612 от 14.12.2018 г. за отмяна на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта му по т. 7.11.

Решението на АССГ е обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд (ВАС), въз основа на което е образувано адм. дело № 652 по описа за 2019 г. С Решение № 17112 от 13.12.2019 г. на ВАС, Четвърто отделение по адм. дело № 652 от 2019 г. е оставено в сила Решение № 7612 от 14.12.2018 г. на АССГ по адм. дело № 11751 по описа за 2015 г.

В мотивите на своето решение АССГ е установил, че оспореният акт - Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 7.11, е издаден от компетентен орган. Предвид разпоредбата на §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ на КЕВР изрично е възложено да приеме решение, с което да установи НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на Комисията, приети до влизането в сила на този закон. Следователно, компетентността за издаване на акта произтича пряко от законова правна норма. АССГ е направил извода, че процесното решение е прието в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 7, във връзка с ал. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

АССГ е приел, че решението е немотивирано поради неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които представляват отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В тази връзка в мотивите си АССГ посочва, че административният акт следва да съдържа мотиви – фактическите и правни основания за издаването му съгласно изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В конкретния случай в акта липсват фактически основания, въз основа на които да може да се установи по какъв начин е определен размерът на НСП на електрическа енергия по т. 7.11 от решението.

Според АССГ, логическият анализ и тълкуването на разпоредбите на чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), § 17 от ЗИД на ЗЕ и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕВИ сочат, че размерът на НСП на електрическа енергия следва да се установи от КЕВР въз основа на данните за средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, които са послужили за определяне на съответните преференциални цени съгласно решението на КЕВР след приспадане на собствените нужди. В тази връзка АССГ посочва, че нито в оспореното решение, нито в доклад с вх. № Е-Дк-246 от 30.07.2015 г., нито в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, по т. 11 се посочва какво е средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, както и в какъв размер са собствените нужди.

АССГ е установил, че по делото липсват фактически данни и доказателства относно размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на който са определени преференциалните цени съгласно Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, както и относно обстоятелството дали в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. този размер е установен по начина, посочен в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. Според АССГ, на практика оспореното Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. е изцяло лишено от обосновка за това как и по какъв начин, въз основа на кои конкретни данни е установен с него размерът на НСП по т. 7.11, каквито мотиви липсват и в доклада и не могат да се изведат и от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР.

АССГ посочва, че дори и да се приеме, че Комисията не провежда разлика между понятията „средногодишна производителност на работа“ и „средногодишна продължителност на работа“ на централите и че двете понятия са идентични, поради което именно данните за средногодишната продължителност на работа на централите, посочени в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, са послужили за установяване на конкретния размер на НСП в процесното решение, остава напълно неясно дали и как са определени собствените нужди на електрическа енергия, които би следвало да се приспадат от средногодишното производство на електрическа енергия, съгласно формулата по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. АССГ е установил, че собствените нужди не са отразени като стойност, число и размер в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. и в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., като не е посочена методика за определянето им.

На следващо място АССГ излага, че в случая данни за размера и начина, по който са изчислени собствените нужди на централите не могат да се извлекат и от другите документи по преписката. Съдът не е кредитирал като доказателство в тази насока представената справка № 1 към Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. - извлечение от финансов модел, тъй като няма данни от кого, по какъв повод и кога е изготвен самият финансов модел. В тази връзка АССГ е посочил, че Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. не реферират и не се позовават на такъв финансов модел, както и че няма данни и доказателства, че финансовият модел съставлява част от административната преписка по издаване на процесното решение, а и на решението за определяне на преференциалните цени. В допълнение, съдът сочи, че няма доказателства, че съществува такъв финансов модел като документ и че същият е послужил при издаването на Решение

№ Ц-13 от 01.07.2014 г., съответно на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР. Ето защо, според АССГ, не са налице основания да се приеме, че данните в представената справка - извлечение от финансов модел, съдържащи стойности на електрическата енергия за собствени нужди в MWh и като процент, са събрани, изчислени и използвани в хода на административните производства по издаването на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. или на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., поради което и те не могат да заместят липсата на фактически основания в оспорения акт и да се считат за мотиви, съдържащи се в друг документ, изходящ от административния орган. С оглед липсата на доказателства за размера на собствените нужди на електрическа енергия, въз основа на който КЕВР е определила преференциалните цени и как същият е установен, според АССГ е невъзможно да се установи по какъв начин в оспореното решение КЕВР е достигнала до посочения размер на НСП в т. 7.11 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Предвид изложеното, съдът е преценил, че не може да бъде извършена проверка за спазване на изискванията на закона относно начина на определяне на НСП съобразно формулата, предвидена § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ.

АССГ е приел и кредитирал съдебно-икономическата експертиза (СИЕ), при която вещото лице е установило, че представените по делото справка - извлечение от финансов модел е идентична със справките, от съхранявания в КЕВР електронен модел. От друга страна АССГ се е позовал на устните разяснения на вещото лице в съдебно заседание по делото, от които се установява, че: няма данни дали електронният модел е бил наличен по преписката по издаването на оспореното решение, вещото лице не е изследвало кой е създателят на файла и дали няма промяна в същия; компонентата за собствени нужди не е включена в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. и в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., но е включена във финансовия модел и по този начин е определяща за посочената в оспорения акт цена.

В мотивите на съдебното решение АССГ посочва също, че от приетите по делото писмени доказателства и СИЕ не се доказва, че електронният финансов модел представлява част от административната преписка по издаването на оспореното Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. и на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. Според АССГ, съществуването на електронен файл, който отразява финансов модел, свързан с посочените две решения, би следвало да представлява сложен математически израз на различни компоненти, обвързани със съответните математически формули, които да пресмятат необходимите стойности, а последните да бъдат инкорпорирани в процесните решения. В този смисъл съдът приема, че ако КЕВР действително е използвала въпросния електронен финансов модел към приемане на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. и съответно на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., то не е съществувала никаква пречка този документ да намери своето логично място при приемането на самите решения. В тази връзка АССГ посочва, че липсата на неговото споменаване в съдържанието на административните актове и представянето му в последващ етап не водят на еднозначния извод, че същият е бил част от административната преписка по издаването на акта, поради което не се доказва наличието на представения финансов модел, послужил като мотив за издаване на оспорения акт, като част от административната преписка по издаването му.

Поради всичко гореизложено АССГ е приел, че Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. в частта му по т. 7.11 е немотивирано, което представлява неспазване изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като ограничава правото на защита на засегнатите от него лица и препятства съдебния контрол върху неговата материална законосъобразност. Това според съда налага отмяна на решението в оспорената част поради наличието на отменителните основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

С Решение № 17112 от 13.12.2019 г. по адм. дело № 652 от 2019 г. ВАС е оставил в сила Решение № 7612 от 14.12.2018 г. на АССГ по адм. дело № 11751 от 2015 г., като ВАС е възприел изцяло мотивите в първоинстанционното решение.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като обяви нищожността или отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК).

С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение, с което АССГ не е решил въпроса по същество, както и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение за установяване на стойностите на НСП вместо отменената т. 7.11 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., съгласно §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), като съобрази мотивите на съда. Това налага анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, във връзка с фактите и обстоятелствата по относимото Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в това число ценообразуващите елементи на преференциалната цена.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.), създава задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. За обектите по чл. 24, т. 3 от ЗЕВИ определеното НСП не се прилага (чл. 31, ал. 5, т. 1, предл. 2 от ЗЕВИ).

С §16, т. 4 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е регламентирана легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“ в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

Предвид горното, до посочените изменения на ЗЕВИ с оглед на това, че задължението за изкупуване на електрическата енергия от ВИ не е било поставено в зависимост от НСП на електрическа енергия, размерът на същото не е бил изрично посочван от КЕВР в диспозитивите на съответните решения за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ. Предвид изложеното, с §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е предвидено Комисията, в срок до 31.07.2015 г., в съответствие със ЗЕВИ да приеме решение, с което да установи НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на този закон – 24.07.2015 г.

В тази връзка е постановено и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., с което по т. 7.11 е установено НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, при определената цена – 95,55 лв./MWh, без ДДС, за ВяЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW, в размер на 2 325 kWh.

След отмяната на т. 7.11 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., за КЕВР отново възниква задължение за установяване на стойностите на НСП за тази група производители.

Предвид дефиницията на НСП в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, решението за установяване на НСП има единствено констативен характер, тъй като с него се констатира стойности, заложи в предходни ценови решения на Комисията относно количеството електрическа енергия за група производители на електрическа енергия от ВИ. С решението не се определят нови стойности на НСП към настоящия момент, а се установяват използваните през годините при определяне на цените на електрическата енергия, стойности на производителността на съответната група централи и чистото количество за продажба на произведената от съответната група производители електрическа енергия от ВИ. В този смисъл с решението за установяване на НСП се установяват факти и обстоятелства, касаещи отношения, възникнали преди датата на издаване на акта, които продължават да съществуват, с оглед сключените между крайните снабдители или обществения доставчик и производителите на енергия от ВИ дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия от ВИ и факта, че цената, по която тази енергия се изкупува, не се променя за срока на договора (арг. от чл. 32, ал. 3 от ЗЕВИ). Предвид изложеното, решението, с което КЕВР установява НСП за групата производители на електрическа енергия от ВИ, се постановява еднократно и е валидно за целия период на действие на договорите, сключени между производителите на енергия от ВИ и съответните енергийни дружества.

Съгласно §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, КЕВР следва да установи НСП съгласно начина, дефиниран в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, т.е. Комисията не определя никакъв нов ценообразуващ елемент, а установява стойности, заложи в предходни ценови решения за определяне на преференциални цени, по които крайните снабдители и общественият доставчик изкупуват електрическа енергия, произведена от ВИ. Решението за установяване на НСП касае определената цена по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, т.е. препраща към ценовото решение, в което е определена преференциалната цена на групата производители - ВяЕЦ, с инсталирана мощност над 1 MW, и в този смисъл няма самостоятелно значение извън посоченото ценово решение. С решението на КЕВР за установяване на НСП за тази група производители не се изменя нито един от ценообразуващите елементи на цената, която е определена от административния орган, в случая с Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в частта му по т. 11, и не се изменя и цената, по която се изкупува произведената от тази група производители електрическа енергия от ВИ.

Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР е окончателен административен акт, с който завършва производството по определяне на преференциални цени и съдържа правните и фактическите основания за определяне на преференциалните цени, включително посочване на определените от Комисията стойности на ценообразуващите елементи на цените за различните групи производители, посочени в решението. Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в частта му по т. 11, е в сила, т.е. налице е стабилен законосъобразен административен акт, който е породил своите валидни правни последици, включително по отношение на ценообразуващите елементи.

С Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. по т. 11 ДКЕВР е определила преференциална цена за ВяЕЦ, с инсталирана мощност над 1 MW в размер на 95,55 лв./MWh, без ДДС. Цената е формирана въз основа на конкретни ценообразуващи елементи, посочени в същото решение. Тези ценообразуващи елементи са изчислени чрез изчислителен ценови модел - таблица във формат Excel, отразяваща начина на образуване на цената съгласно нормите на приложимото законодателство, съставена от свързани таблици с посочени изходни данни и конкретните стойности, с формули и връзки между тях, формирали ценообразуващите елементи, въз основа на които са изчислени преференциалните цени, включително заложеното за производство количество електрическа енергия. Поради това и предвид формулите и връзките между тях в модела, промяната на който и да е конкретен изходен параметър би довела до промяна на съответния ценообразуващ елемент, съответно до различна стойност на определената преференциална цена. В този смисъл само една

конкретна стойност на всеки отделен изходен параметър, както и на ценообразуващ елемент, може да формира определената от КЕВР цена с Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., по т. 11. Например: Ако собствените нужди бъдат променени, в резултат ще се изменят заложените нетни количества електрическа енергия и съответно изчислената преференциална цена.

Поради горното и предвид факта, че Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР, в частта по т. 11, е в сила, то всяко преразглеждане на неговите ценообразуващи елементи и съответстващите им изходни данни съставлява преразглеждане на административния акт на Комисията, което е недопустимо.

Съгласно дефиницията по §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, КЕВР следва да установи НСП въз основа на средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно съответното решение за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди. В действащия ЗЕВИ към момента на приемане на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., а и към настоящия момент в ЗЕВИ липсва законова дефиниция на понятието „средногодишно производство на електрическа енергия“.

По отношение на понятията средногодишна производителност и средногодишна продължителност на работа, е от значение, че изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) е създадо задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от ВИ по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на определената средногодишна продължителност на работа, съгласно решението на КЕВР за определяне на цена на конкретната група производители, но законодателят не е въвел легална дефиниция на понятието „средногодишна продължителност на работа“. До влизането в сила на посочените изменения на ЗЕВИ, в диспозитива на решенията на Комисията за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ, не е посочвана средногодишната продължителност на работа на инсталацията, за която се отнася съответната преференциална цена, като тя фигурира единствено като елемент при изчисляването на цената. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се взема предвид производителността на инсталацията според вида на технологията и използваните ресурси, съответно наличния ресурс на първичния енергиен източник. С оглед изложеното, при определянето на преференциалните цени, в своите решения КЕВР е отчитала като елемент средногодишната продължителност на работа на съответните групи производители във връзка с останалите нормативно установени елементи на ценообразуването. Определянето на елемента средногодишна производителност на работа е във връзка с техническите и икономическите параметри, които оказват влияние при формирането на преференциалните цени на електрическата енергия. В тази връзка, при изчисляването на всички преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, регулаторната практика на Комисията през годините е била да отчита наличния ресурс на първичния енергиен източник и съответно специфичното производство на електрическа енергия от 1 kW мощност на обекта, което обуславя определянето на средногодишната продължителност на работа в решенията за преференциални цени на електрическата енергия от ВИ въз основа на данни за пълните ефективни часове на работа на инсталацията, т.е. часовете на работа при съответната гарантирана мощност на инсталацията за отделните години на експлоатация. Количествата нетна енергия представляват произведение на средногодишната продължителност на работа и мощността на отделната централа.

Изложените по-горе аргументи се съдържат в становище относно регулаторната практика при определяне на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, прието от КЕВР с решение по Протокол № 82 от

11.05.2015 г., т. 9, видно от което в решенията на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, размерът на средногодишната продължителност на работа е определен като пълни ефективни часове (часове на работа при близка до номиналната мощност).

Критериите, които се отчитат при определяне на преференциалните цени и ценообразуващите елементи са посочени в чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ: видът на ВИ, видовете технологии, инсталираната мощност на обекта, мястото и начинът на монтиране на съоръженията, както и: инвестиционните разходи; нормата на възвращаемост; структурата на капитала и на инвестицията; производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси; разходите, свързани с по-висока степен на опазване на околната среда; разходите за суровини за производство на енергия; разходите за горива за транспорта; разходите за труд и работна заплата; други експлоатационни разходи.

В случая всички източници на информация за определяне на стойности за ценообразуващи елементи при определяне на преференциалните цени за продажба на електрическа енергия, произведена от ВяЕЦ, включително средногодишна продължителност на работа на централите, са посочени в мотивите на относимото ценово решение - Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г.

В тази връзка по отношение на елемента средногодишна продължителност на работа на ВяЕЦ в мотивите на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Комисията е посочено, че при определяне на годишната производителност на работа на централите са използвани средно статистически данни за България, направени и анализирани от Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), във връзка с издаване на гаранциите за произход на електрическата енергия от ВИ, които се използват от доставчика на електрическа енергия за доказване дела на енергия от ВИ в общия му енергиен състав, както и данни за пълните ефективни часове направени от института Fraunhofer – ISE.

В т. II.A. Определяне на цената на електрическата енергия произведена от ВяЕЦ от мотивната част на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. подробно са посочени ценообразуващите елементи, формиращи преференциалните цени на тези централи, групирани съобразно предвидените законови критерии. Полезният технико-икономически живот на активите е определен на 15 години. В решението е посочено, **че средно годишната продължителност на работа на централата е 2500 часа.**

Видно е, че стойностите на средната годишна продължителност на работа на централите при този вид технология и първичен енергиен ресурс, са възприети от анализите, за работещи ВяЕЦ, направени от АУЕР за средната годишна продължителност на работа. Тези стойности са определени като резултат от произведената електрическа енергия в годишен план, разделена на инсталираната мощност на работещи ВяЕЦ. При формирането на преференциалните цени по Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. е отчетена производствената мощност и характеристиките на централите. Нормативно регламентирано задължение е да бъде взета предвид и производителността на инсталацията според вида на технологията и използваните ресурси, която да бъде отчетена при ценообразуването (арг. от чл. 19а, т. 4 от Наредба № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия – НРЦЕЕ, отм.).

С оглед изложеното, при определянето на цените с Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., ДКЕВР е отчела като основен елемент нетното специфично производство на електрическа енергия на съответните групи производители, без понятието НСП да е било легално дефинирано.

Този начин и подход на формиране на преференциалните цени може ясно да бъде проследен от ценовите решения на Комисията, чрез което се потвърждава факта, че средногодишната производителност/средногодишната продължителност на работа на централите и собствените нужди са съществували в нормативната база и съответно са били

отчетени при определянето на преференциални цени през годините до и от влизане в сила на ЗЕВИ.

По отношение на размера собствени нужди следва да се има предвид, че действащите към момента на приемане на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. разпоредби на чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ, във връзка с НРЦЕЕ, отм. не са регламентирали изискване за отделно, самостоятелно посочване в ценовото решение на количеството електрическа енергия за собствени нужди, извън ценообразуващите елементи, какъвто е и производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси. Както бе посочено по-горе, количеството енергия за собствени нужди представлява част от средногодишното произведено количество електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, поради което по същността си е заложено и се съдържа в него, респективно е взето предвид в ценообразуващите елементи на цената и съответно е отразено в определената преференциална цена. Следва също да се има предвид, че в действащото законодателство към приемане на Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., както и към момента липсва изискване, определена методика или начин за определяне на стойността на собствените нужди, залегнали в решения на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия от ВИ. В този смисъл въпросът е от преценката и в рамките на оперативната самостоятелност на Комисията при отчитане вида на ВИ, вида технология, производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси и други според чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ. Предвид изложеното, точният процент и/или съответно количеството електрическа енергия за собствени нужди, не е предмет на изрично посочване в ценовите решения за определяне на преференциални цени, но същите са вземани предвид.

Според §1, т. 6 от ДР на ЗЕВИ, енергия за собствени нужди е количеството енергия, потребявана при работата на съоръженията и инсталациите, чрез които се осъществява производството на енергия от ВИ. Следователно, всеки обект за производство на електрическа енергия от ВИ има собствени нужди, които са част от производствения процес на електрическа енергия. Енергията за собствени нужди, която се потребява при работата на съоръженията и е необходима за тяхната работа, не следва да се закупува от крайните снабдителни и обществения доставчик, а да се произвежда при работен режим на тези съоръжения и инсталации, т.е. производителите използват за захранване на съоръженията и инсталациите на централите си произведената от тях електрическа енергия.

Енергията за собствени нужди за съответната група централи представлява количествата енергия за покриване на технологичните нужди на централите и е заложена като % (процент) от брутното производство на електрическа енергия от различните видове централи - фотоволтаични, вятърни, водноелектрически и от биомаса. Процентът собствени нужди е приложим спрямо съответната група производители и се определя въз основа на данните, които КЕВР събира служебно във връзка с изчисляване на инвестиционните и експлоатационни разходи на централите съобразно вида на технологията и нейните специфични технически показатели, при определяне на преференциалните цени през годините. Следователно, при отчитане на размера на собствените нужди Комисията е взела предвид не само данните за средногодишната продължителност на работа от АУЕР, но и от официални източници, при използване на средни стойности за страната, и при съответните технически стандарти. Енергията за собствени нужди представлява част от средногодишното производство на електрическа енергия, т.е. по същността си се съдържа в него. В този смисъл данни за този компонент също се извличат от ценовите решения и съответните ценообразуващи елементи на определената преференциална цена за закупуване на електрическа енергия от ВИ, по групи производители.

Собствените нужди на групата производители на електрическа енергия по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., са заложени при определяне на преференциалната цена за тази група производители в размер на 7 % от средногодишното количество произвеждана

електрическа енергия от тези централи, която КЕВР е преценила, че е необходима при работата на този вид централи за захранване на съоръженията и инсталациите им. Следователно, собствените нужди са част от количествата електрическа енергия, произведена при посочената в частта по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. средногодишна продължителност на работа, съответно производителност на този вид централи. Този размер на собствените нужди е в съответствие с предвидената 28,54% годишна ангажираност на работа и специфичните особености по отношение на режима на работа и часовата натовареност през годината за такъв тип централи, предвид основния фактор в сектора – характер на природния ресурс. Специфичният климат и климатични особености в България през годината формират рамката по отношение на работата на ВЯЕЦ в България, с която всеки инвеститор е запознат при инвестиране и изграждане на съоръжения от такъв тип. В същото време нивото на собствените нужди на групата централи в конкретния случай се определя за определената мощност от 27 MW в рамките на групата ВЯЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW. В този смисъл определените 7 % собствени нужди от годишното производство 67 500 MWh, или 4 725 MWh е технически параметър, пряко свързан с определената цена и представлява референтна стойност за конкретните инсталации.

Прегледът на техническите и икономическите параметри при определянето на цената на електрическата енергия за горепосочената група централи по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. е представен в следната таблица:

№	Показатели	Мярка	През първата година - 2014 г.	общо за периода на изкупуване
1	НЕТНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	MWh	62 775,00	753 300,00
2	ОБЩО РАЗХОДИ	хил.лв.	3 281,00	55 086,00
	за експлоатационни	ХИЛ.ЛВ.	535,00	13 896,00
	за амортизации	ХИЛ.ЛВ.	2 746,00	41 190,00
3	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	хил.лв.	2 696,00	19 728,00
4	НЕОБХОДИМИ ГОДИШНИ ПРИХОДИ	хил.лв.	5 977,00	66 576,00
5	NPV НА КОЛИЧЕСТВАТА	7,00%	62 775,00	533 504,00
6	NPV НА ПРИХОДИТЕ		5 977,00	50 977,00
	NPV НА експлоатационните		535,00	8 949,00
	NPV НА амортизациите		2 746,00	26 761,00
	NPV НА възвръщаемостта		2 696,00	15 267,00
7	ЦЕНА	лв./MWh	95,55	95,55

Видно от горното, преференциалната цена за ВЯЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW, е формирана при размер на необходимите годишни приходи, който покрива всички разходи, необходими за производството на заложените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

Заложените стойности в ценовия модел през първата година отразяват нетна електрическа енергия в размер на 62 775 MWh след приспаднати собствени нужди в размер на 7% или 4 725 MWh. Общо за периода на изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВЯЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW, количествата електрическа енергия са в общ размер на 753 300 MWh и отразяват осреднен режим на работа на централата. Поради това, преференциалната цена от 95,55 лв./MWh е формирана като

резултат от дисконтирани необходими годишни приходи в размер на 50 977 хил. лв., разделени на дисконтираното нетно количество електрическа енергия за целия период на задължително изкупуване в размер на 533 504 MWh, изчислени при дисконтов фактор, равен на нормата на възвръщаемост (НВ) в размер на 7,00%.

Въз основа на горното и при прилагане на начина за установяване на НСП по §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, НСП на вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW, по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР – 95,55 лв./MWh, се изчислява, както следва:

- **27 MW** - номинална мощност на вятърна електрическа централа, намираща се в групата на вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW;
- **2 500 часа** - продължителност от време на номинална работа на инсталацията;
- **28,54%** = 2 500 часа/8 760 часа - коефициент на ангажираност;
- **67 500 MWh** = 27 MW*2 500 – брутно произведена електрическа енергия за година - Ебр;
- **7,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **4 725 MWh** = 67 500 MWh*7,00% - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **62 775 MWh** = 67 500 MWh – 4 725 MWh - нетна електрическа енергия за година;
- **2 325 kWh** = 62 775 MWh/27 MW - нетно специфично производство.

В тази връзка и след преглед на ценообразуващите елементи, въз основа на които е определена преференциалната цена за ВяЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW по т. 11 от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на ДКЕВР – 95,55 лв./MWh, без ДДС, се установи нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 2 325 kWh, при средногодишна производителност на работа 2 500 kWh/kW и след приспаднати собствени нужди в размер на 7,00% или 4 725 MWh.

Горното се потвърждава от ценообразуващите елементи и съответните им изходни данни, които по аргументите, изложени по-горе, са с единствени конкретни стойности, които се онагледяват от изчислителния ценови модел към групата ВяЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в частта по т. 11. Преференциалната цена от 95,55 лв./MWh, без ДДС е определена при инсталирана мощност 27 MW, средногодишна продължителност на работа в размер 2 500 часа, годишна ангажираност 28,54%, при размер собствени нужди – 7% или 4 725 MWh от брутното годишно производство 67 500 MWh.

Установеното нетно специфично количество електрическа енергия, т.е нетното производство от 1 kW инсталирана мощност в размер на 2 325 kWh е взето предвид при определяне на преференциалната цена, отнасяща се за групата ВяЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW от Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в частта по т. 11, която покрива разходите за изграждането и оперирането на централите с тази технология и осигурява заложената в решението възвръщаемост. Стойността на НСП позволява на съответния производител от тази група производители на електрическа енергия от ВИ да формира такъв размер необходими годишни приходи, при който да се обезпечат всички разходи, нужни за покриване на произведените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

Установеният размер на НСП на база на определената преференциална цена за групата ВяЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW по Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г., в частта по т. 11 не променя, нито намалява утвърдените с ценовото решение приходи, необходими на съответното енергийно дружество, попадащо в тази група производители, за

покриване на разходите му, включително инвестиционните, както и за осигуряване на нормата на възвръщаемост, определена в ценовото решение на Комисията. При реалното прилагане на определените от Комисията преференциални цени всеки инвеститор има възможност да постигне различна доходност в зависимост от индивидуалното управление на инвестиционния проект.

Предвид гореизложеното и на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), във връзка с чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници, и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с Решение № 7612 от 14.12.2018 г. на Административен съд София – град по адм. дело № 11751 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 17112 от 13.12.2019 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 652 по описа за 2019 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Установява, считано от 31.07.2015 г., нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 2325 kWh, въз основа на което в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, в частта по т. 11, е определена преференциална цена в размер на 95,55 лв./MWh за вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София – град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА